

Mihai, Ion M., *Florica Bud și cultul ironiei*. Graiul Maramureșului, 8, nr.2019, 8 noiembrie, 1996, p. 6

Puțin mediatizată la data apariției (și după), „Alergând prin sine”, cartea tinerei scriitoare băimărene Florica Bud, apărută de curând la editura Printek din Cluj-Napoca, a rămas, ce păcat, parcă neobsevată.

Poate rețineră – nicicum motivată – la noi față de literatura feminină, sau neîncrederea în posibilitățile autoarei de a crea valori estetice perene sunt la originea relativului dezinteres – trecător sperăm – față de o scriitură cu apreciable calități intrinsece.

Dacă, așa cum o definea G. Călinescu atunci când analiza opera Hortensiei Papadat Bengescu, „literatura feminină se sprijină discret pe problema fericirii femeii” fiind, de obicei, plină de delicatețe, Florica Bud își ancorează scrisul pe nefericirea femeii, pe condiția ei socială, de obicei, ingrată, depinzând mai întotdeauna de bărbat, a cărui supremație o face să se simtă umilită, rănindu-i orgoliul.

Făcând în permanență recurs la lumea copiilor și a copilăriei, ea abolește legile creației clasice, schimbând continuu planurile acțiunii ca pe diapozitivele unei proiecții, propunând o formulă ironică de existență familială și social-politică, de o modernitate peremptorie.

Dar modernitatea, mereu schimbătoare, ca sursă a frumosului, ea însăși respinge tradiția devenită caducă, ale cărei valențe estetice au fost epuizate”, așa cum constată Matei Călinescu în recenta sa lucrare „Cele cinci fețe ale modernității”.

De fapt, lucrarea în discuție ar aparține postmodernismului, una din fețele modernității, cum stabilea autorul citat mai sus în lucrarea amintită, modernitate în care granițele între genuri și specii literare nu mai sunt rigide, nu mai există diferență între artă și viață, orice este permis în artă fiind permis și în viață.

Poate tocmai de aceea autoarea își intitulează cartea în subtitlu, „o sumă de proze”, fără alte detalii, deși toate prozele pe care le conține sunt unitare și privite în ansamblu ar putea foarte bine constitui un roman de analiză bine conturat, fiecare proză din context putând la fel de bine constitui un capitol al acestuia, mai ales că și personajele – și sunt foarte multe și diverse – sunt aceleași de la prima și ultima proză.

Lucrare oarecum stranie, originală, scrisă cu vervă și fervoare, într-un registru variabil, înglobează multe adevăruri morale și moralizatoare. Parcă majoritatea persoanelor se joacă, detașate de lumea reală și transpuse într-o adevărată lume a jocului.

Ambiguitate și echivoc, ludic și parodic, fantezie și fantasmagorie, ironie, frondă, pamflet, iată principalele elemente constitutive ale scriiturii Floricăi Bud, atunci când „aleargă prin sine”.

Acțiunea pare simplă și simplistă, dar cu ce mijloace artistice este realizată, ce investigații psihologice, sociale și chiar politice se fac pe tot parcursul ei până la final! De fapt, totul este creat în timpul dezalcolizării Orsitei – personajul principal – găsită în comă alcoolică de Ștefan, în starea ei de semiinconștiență, când își rememorează cu lux de amănunte, cele trăite și simțite.

Toate animalele-jucării și toate lucrurile din camera în care se află convalescenta sunt animate și constituie în diferite instituții ale unei societăți reale, alunecând mereu în sfera politicului.

Criza psihică în care Orsita se află s-ar putea explica psihanalitic printr-o frustrare inițială, apoi printr-o defulare a refulării primei vârste, vârsta copilăriei, când, copil din flori, a trăit în lipsuri și sărăcie, neputând să se bucure de viață.

Fraza scurtă care dă „alerte scrisului” (G. Călinescu) alternând cu fraza lungă ce permite confesiuni și reflecții, limbajul direct folosit, simplu, neconvențional, caracteristic scrisului Floricăi Bud, fac lectura atractivă și antrenantă, încât cartea se citește cu multă plăcere și interes.

Orsita are în toate ocaziile un dinte pentru fiecare bărbat întâlnit în cale, ironizându-l și umilindu-l chiar, nedându-se bătută în fața forței brute a acestuia și neexprimându-și niciodată, în nici un fel, dorința de iubire care i s-a atrofiat parcă, odată cu prima dragoste platonice... siguranța dovedită în relatările ei crează impresia că cele povestite există ori au existat într-adevăr.

Onomastica folosită, formată din foarte multe nume compuse, cu rezonanțe comice sau grotești, atât pentru instituții administrative și politice, cât și pentru viețuitoare, reprezintă un veritabil exercițiu de ONOMASIOLOGIE și ea ocupă un loc aparte în economia scriiturii, încercând să sugereze și chiar să definească stări de lucruri specifice situației din context.

Ațiunea incitantă a prozelor scurte din carte întreruptă continuu și reluată apoi pe alte coordonate, cu trimiteri în trecut și în viitor, în lumea reală și în cea ireală, în societatea omenească și în cea a viețuitoarelor imaginate sau poate reale, de o originalitate absolută, împreună cu celelalte calități arătate mai sus, recomandă pe scriitoarea Florica Bud ca pe o personalitate distinctă în peisajul literar al ultimilor ani, capabilă de autodepășiri și de noi surprize plăcute.